

LAOS - Syytön huumerikollinen

18.11.2026 14.00

Valtava määrä reppureissaajia suuntaa joka vuosi kohti edullista ja idyllistä Kaakkois-Aasiaa. Suurin osa heistä kotiutuu matkoiltaan ilman erityisiä kommelluksia. Joskus kaikki voi kuitenkin mennä pieleen. Allekirjoittaneelle kävi niin, kun laosilaisen Vang Viengin kaupungin poliisi lavasti minut syylliseksi huumausainerikokseen. Tämä tarina tapahtui viime maaliskuussa ja se kertoo ahneudesta, korruptiosta sekä epäonnesta.

Vähän ennen yhtä pääsen pois poliisiasemalta. En suostunut tunnustamaan tekemätöntä rikosta, joten kuulustelija käski minun palata aamulla. Päällikkö on silloin paikalla. Olen peloissani, mutta onneksi vältyin sentään putkalta.

Marssin suoraan lähellä olevaan sairaalaan, sillä olen päättänyt hankkia huumetestin mahdollisimman pian. Se osoittautuu kuitenkin yöllä mahdottomaksi, koska kukaan ei puhu englantia ja laboratorio vaikuttaa olevan kiinni. Ei auta kuin yrittää aamulla uudestaan.

Yöstä tulee pitkä. Käyn mielessäni läpi kaikki mahdolliset vaihtoehdot kymmeneen kertaan aina vankilaa myöten. Soitan tyttöystävälleni ja siskolleni Suomeen, vaikka tiedän, ettei kukaan koskaan haluaisi sellaista puhelua.

- Moro. Laosin poliisi toi meidän kämppään huumausaineita ja syyttää mua...

Kerron molemmille mitä tapahtui muutama tunti sitten.

Ovemme oli auki ja majapaikkaamme astui kaksi miestä, jotka esittäytyivät poliiseiksi. Ystäväni oli puoliunessa eikä aluksi huomannut mitään. Pyysin miehiltä henkilöpaperit ja tarkastin ne niin hyvin kuin osasin.

En ollut huolissani, sillä omistamamme päihteet edustivat laillisia nautintoaineita.

Ojensimme heille passimme. Se oli virhe. Olisi pitänyt sanoa passien oleva majapaikan omistajalla ja näyttää passikopioita.

Lääkelaukkumme oli auki pöydällä ja rinkat oli puolittain purettu. Tyhjensin jopa terassilla olleen tuhkakupin osoittaakseni, ettei kukaan ollut aiemminkaan polttanut laittomia aineita. Mikään näistä ei kuitenkaan kiinnostanut poliiseja, jotka eivät edes halunneet tutkia tavaroitamme.

Kun katsoimme muualle, toinen heistä kaivoi esiin kaksi poltettua marihuanasätkää. Molemmat alkoivat väittää nähneensä minun polttaneen - ystäväni he jättivät rauhaan.

He eivät katsoneet silmiin.
He vain väittivät.
Nähneensä.
Joen toiselta puolelta.
Pimeässä.

- Drug test for police. I wanna have marihuana test. Urin test, do you know?

Sairaalan laboratorio on aamulla auki, mutta kukaan ei edelleenkään tunnu ymmärtävän minua. Lopulta saan kuitenkin näytteen annettua ja olen hieman helpottunut.

Soitan Bangkokissa sijaitsevaan Suomen suurlähetystöön. Minulle kerrotaan, että Vientianessa sijaitsevan Saksan lähetystön kautta voin saada lakimiehen. Lievä paniikki nostaa taas päätään - tuota en toivonut kuulevani.

Kuulustelija on tiukka, mutta toistaiseksi asiallinen. Kerron hänelle, että kävin juuri huumetestissä ja tulokset ovat tunnin kuluttua valmiit. Silminnähden yllättynyt mies kehottaa minua poistumaan ja palaamaan testin tulosten kanssa.

Olen helpottunut. Ehkä täälläkin on kaikesta huolimatta jonkinlainen oikeusjärjestelmä. Syömme aamupalaa seurueemme kanssa, johon kuuluu yhteensä neljä henkeä. Sen jälkeen menen kyselemään tuloksia.

Lapusta on vaikea saada selvää. Yritän saada sairaalan henkilökuntaa tulkkaamaan ja lopulta löydän miehen, joka puhuu kohtalaisen hyvää englantia. Käy ilmi, ettei tutkimuksessa oltu huomioitu huumausaineita, mutta mies kertoo, että tehdään se nyt.

Sairaalan leimalla ja lääkärin allekirjoituksella koristellussa lapussa lukee suurin kirjaimin *negative*. Kuulustelijana toimiva poliisi tutkii sitä hämmentyneen näköisenä ja poistuu päällikön puheille.

- Jos testi olisi tehty eilen, se olisi ok, mutta koska se on tehty tänään, niin se ei päde enää. Me kuitenkin haluamme hoitaa asian heti, niin kuin varmaan sinäkin.

Olen tyrmistynyt. Marihuana pysyy elimistössä viikkoja, mutta poliisipäällikkö on näköjään päättänyt, ettei länkkäriä päästetä näin helposti pois.

- Laosin lainsäädännön mukaan tulee tehdä niin ja näin. Laosin lainsäädännön mukaan tällaisessa tilanteessa tulee maksaa sakkoja. Laosin lainsäädännön mukaan sakko on yleensä 500 000-1 000 000 kipiä, noin 500-1000 euroa, mutta paljonko te voisitte maksaa?

Kuulustelija käy yhteensä kolme kertaa päällikön puheilla. Pöydällä lojuu kokoajan radiopuhelin, josta lienee suora yhteys pomolle.

Kaivan lopulta 80 euron arvosta rahaa lompakostani ja ojennan ne poliisille. Laos on Aasian köyhimpiä maita ja neljän päivän reissubudjettiani vastaava summa on suurempi kuin tavallisen laosilaisen kuukausipalkka.

Kuulustelija käy vielä päällikön puheilla ja tuo takaisin passini. Sen saman, jonka väliin he olivat asemalle matkatessa livauttaneet kaksi poltettua sätkää.

Passin saatuani totean vielä, että me molemmat tiedämme, etten ole tehnyt mitään väärää. Yllätyksekseni poliisi naurahtaa miltei tuttavallisesti todeten samalla, että olen hyvä tyyppi ja toivoo minun viihtyvän vielä Laosissa.

Olen vapaa ja helpottunut, mutta viimeisen kahdentoista tunnin aikana ehdin menettää uskoni aasialaiseen, ihmisiä rikollisiksi lavastavaan virkavaltaan ja unohtaa kaikki ne hyvät hetket, joita Laos ehti aiemmin minulle tarjota.

Myös pienen etelälaosilaisen kylän ja sen uskomattomat ihmiset.

Mekong-joki tarjoaa monelle mahdollisuuden lisätä hieman aterioiden proteiinipitoisuutta eväkkäillä.

Lapsissa on tulevaisuus. Koulutussektori on yksi nykyisen hallituksen prioriteeteista, mutta edelleen alle 70 prosenttia lapsista pääsee peruskouluun, jota käydään keskimäärin neljä vuotta. Lisäksi erot eri provinssien välillä ovat huomattavia. Vaikka koulunkäynti on alle 10-vuotiaille ilmaista, niin monilla perheillä ei ole varaa hankkia koulutarvikkeita.

Vang Viengiä ympäröivä maaseutu on kuin toisesta maailmasta.

Kiroan myös huonoa onneani, sillä Bangkokin lähetystön työntekijä ei äkkiseltään muistanut yhtään vastaavaa suomalaiselle sattunutta tapausta.

Hetken päästä osaan kuitenkin taas suhtautua asioihin järjellä ja ymmärrän, että tämä on yksi matkailun pimeimmistä puolista, joista kaikki ovat kuulleet, mutta kukaan ei usko niiden koskaan osuvan omalle kohdalle.

Vaikka puhtaasti paikallisesta kulttuurista nauttiva reppureissaaja voidaan lavastaa rikolliseksi jopa poliisin toimesta, ei matkailua Laosiin tai muihinkaan kehittyviin maihin kannata silti pelätä koneiston korruptoituneisuuden tähden. Kaikesta selviää lähes aina maalaisjärjellä ja rauhallisella käyttäytymisellä.

On kuitenkin tärkeää muistaa, että me reppureissaajat ja myös pakettimatkaajat, olemme omalta osaltamme vaikuttamassa siihen, millaisia monet kohteet ovat tulevaisuudessa.

Vang Vieng oli vielä vuosituhannen vaihteessa unelias kaupunki, jossa oli muutama majapaikka. Kehitys on välillä pelottavan nopeaa. Sen vuoksi matkailijoiden täytyy kantaa vastuunsa, kunnioittaa eri kulttuurien tapoja ja ymmärtää omien tekojen merkitys.

Muutoin Laosiinkin syntyy yhä enemmän Vang Viengin kaltaisia paikkoja.

Kaupunkeja, joissa mikään ei ole pyhää. Ei matkailijoille, ei kaupunkilaisille, ei poliisipäällikölle.

Vietnamilaiset tuk-tuk -kuskit yrittävät syödä länsimaalaiset matkailijat elävältä, mutta Laosissa heidät joutuu herättämään saadakseen kyydin.

Lähdemme asemalta kävellen keskustan läpi. Kaksi brittituristia polttaa pilveä kadulla. He eivät tajua, mihin se voi johtaa. Vaikka poliisi saattaa tyytyä korruptiorahoihin myös todellisten syyllisten kohdalla, niin yksi väärässä paikassa poltettu sätkä tai illan bileisiin ostettu nappi voi pahimmillaan viedä vuosiksi vankilaan. Joissakin maissa jopa hirteen.

Nam Song -joki virtaa edelleen säyseästi kohti kulman takana odottavaa Mekongia, kun palaamme majapaikkaamme. Soitan Suomeen ja tyttöystäväni itkee helpotuksesta. Pelko alkaa hiljalleen väistyä ja muistan taas Etelä-Laosissa sijaitsevan Ban Phaphon kylän sydämelliset asukkaat.

Vietin heidän kanssaan yhden elämäni parhaista illoista, vaikkemme puhuneet sanaakaan yhteistä kieltä. Laos elää muistoissani niin hyvässä kuin pahassa.

On aika jatkaa matkaa.

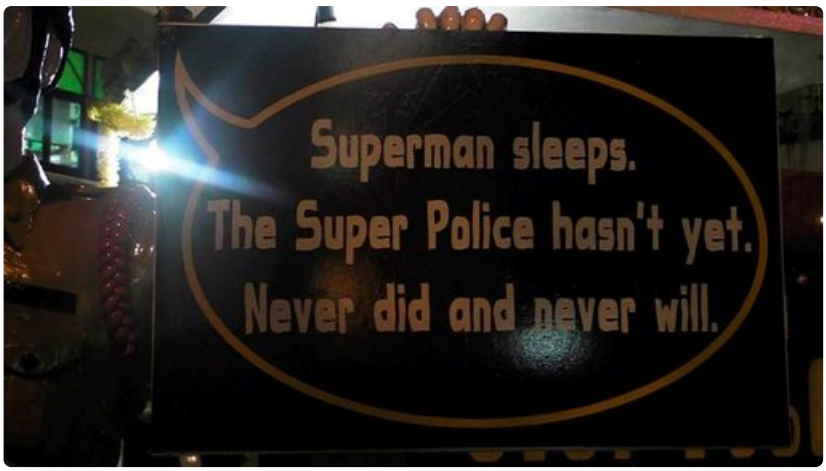
FAKTAT LAOS

Sijainti: Kaakkois-Aasiassa Thaimaan ja Vietnamin välissä. Muita naapurimaita ovat Kambodža, Myanmar ja Kiina.
Väkiluku: 6,8 miljoonaa
Valtiomuoto: Demokraattinen kansantasavalta
Itsenäistyminen: Ranskasta 19.7.1949
Pääkaupunki: Vientiane, noin 200 000 asukasta
Muita kaupunkeja: Savannakhet (105 000 as.), Pakse (70 000 as.), Vang Vieng (25 000 as.), Luang Prabang (22 000 as.), Luang Namtha
Kielet: Virallinen kieli on lao, myös ranska, englanti ja useita etnisiä kieliä
Uskonnot: Enemmistö buddhalaisia, myös animismia ja kristinuskoa sekä marginaalisesti muita uskontoja
Pinta-ala: 236 800 km2, josta sisävesiä noin 2 %
Valuutta: kip (LAK). 1000 LAK = 0,09 €, 1 € = 11466 LAK
Elinkeinorakenne: Maatalous: n. 30 %, palvelut: n. 27 %, teollisuus: n. 33 %
Bruttokansantuote/asukas: 2700 USD (vuonna 2009)
Lukutaitoisuusprosentti: 72,7 (2009)
Aikaero Suomeen: + 5 tuntia
Muuta: Indokiinan köyhin valtio, jossa on käytössä kuolemanrangaistus.
Laosin viisumi: Suomen passilla matkustava tarvitsee viisumin Laosiin. Kuukauden viisumin voi hankkia useimmilta rajoilta ja sen hinta on noin 35 Yhdysvaltain dollaria. Mukaan kannattaa varata ylimääräisiä passikuvia. Viisumia voi hakea myös etukäteen Laosin suurlähetystöstä, esim. Tukholmasta tai Bangkokista. Lisäksi monet matkatoimistot, majapaikat ja kuljetusyhtiöt hoitavat viisumiasioita esimerkiksi Thaimaassa ja Kambodzassa pienellä lisähinnalla.

Kaakkois-Aasian vankilat

Raha ei tuo onnea. Köyhyydestä huolimatta laot – eli laosilaiset – vaikuttavat onnellisilta ja osaavat nauttia elämän pienistä asioista.

Korruption kurimuksessa olevat maat yrittävät parantaa uskottavuuttaan turistien silmissä koomisiltakin tuntuvin keinoin. Tämä kuva on Thaimaasta, joka on selvästi esimerkiksi Laosia ja Kambodzaa edellä kehityksessä.

Kaakkois-Aasian vankiloissa suurehko määrä länsimaisia matkailijoita kärsii tai odottaa tuomiotaan. Monet ovat joutuneet ongelmiin nimenomaan huumausaineiden tähden.

Marihuanaa käytetään eri puolilla Indokiinaa niin näkyvästi, että sen laittomuuteen voi olla vaikea suhtautua vakavasti. Jokainen kiellettyyn aineeseen tarttuva matkailija ottaa kuitenkin tietoisen riskin. Pilven lisäksi esimerkiksi Laosissa on näkyvästi tarjolla ainakin oopiumia, sieniä ja metamfetamiinia. Liian moni reppureissaaja ja pakettimatkaaja on tehnyt matkalla elämänsä virheen tai joutunut lavastetuksi rikokseen.

Vankiloiden kapasiteetti on monin paikoin tullut vastaan aikoja sitten, joten saman sellin voi joutua jakamaan kymmenien muiden vankien kanssa. Vuoteena toimii useimmiten lattia.

Osoitteessa *foreignprisoners.com* toimii ulkomailla olevien vankien tukisivusto, jota tosin päivitetään harvakseltaan.

Sivuilta löytyy informaatiota kehittyvien maiden vankiloista ja surullisia tarinoita niihin päätyneistä ihmisistä. Sivuston tehtävänä on informaation ohella luoda toivoa. Sen motto on *Save a life.*

Monelle vangille voi lähettää sivuston tietojen avulla tarvikkeita tai aloittaa kirjeenvaihdon. Lisäksi vankiloissa on usein mahdollista käydä tapaamassa tuomittuja.

Sivuston avulla etsitään myös matkoilla kadonneita läheisiä.

Vinkkejä matkailijoille

Älä käytä tai kanna mukanasi laittomia aineita. Kiinnijäämisen riski on pieni, mutta toisessa vaakakupissa voi olla vapautesi ja elämäsi.

Varmista aina, ettei matkatavaroihisi joudu mitään kenenkään muun toimesta. Ole erityisen tarkkana rajoilla, sillä olet itse aina vastuussa rinkkasi tai laukkusi sisällöstä ja joissakin maissa ylimääräinen paketti matkatavaroissasi voi johtaa automaattisesti kuolemantuomioon. Monilla Kaakkois-Aasian lentokentillä on maksulliset kelmukoneet, joilla voi varmistaa, ettei kukaan pääse sujauttamaan mitään ylimääräistä esimerkiksi rinkkasi sivutaskuihin.

Kannattaa aina tutustua ainakin pintapuolisesti maan kulttuuriin ja lainsäädäntöön. Se on helpoin tapa olla loukkaamatta paikallisia ja välttää ikävät yllätykset. Kunnioita maata, sen tapoja ja ihmisiä, niin he yleensä kunnioittavat sinua.

Pidä majapaikkasi ovi lukossa. Jos poliisi haluaa tehdä ratsian, mikä on harvinaista, yritä vaatia ulkopuolisia todistajia seuraamaan tapahtumaa. Jos virkavallalla on valmiiksi pahat mielessä, niin se ei luultavasti suostu siihen etkä mahda asialle mitään. Kannattaa kuitenkin yrittää.

Ota passistasi kopio ja pidä sitä aina mukanasi. Pyydettäessä näytä ensin kopiota, tee niin vaikka kysyjä olisi poliisi. Voit vaikka sanoa passisi olevan majapaikan tallelokerossa. Rajoilla tulee luonnollisesti näyttää varsinaista passia.

Jos sinua syytetään aiheettomasti huumausainerikoksesta, niin hankkiudu huumetesteihin mahdollisimman nopeasti. Testin saaminen voi joissakin maissa olla kielimuurista ja alkeellisista oloista johtuen hankalaa, mutta se saattaa olla pääsylippusi vapauteen tai vähintäänkin toimia alennuskuponkina korruptiorahojen osalta. Sen eteen kannattaa siis nähdä hieman vaivaa.

Joskus pelkkä kielimuuri voi vapauttaa sinut ikävästä tilanteesta. Esimerkiksi Kambodžassa liikennepoliisi saattaa päästää sinut jatkamaan matkaa, jos et puhu heille muuta kuin suomea. Asia on empiirisesti testattu. Tällainen toiminta ei kuitenkaan välttämättä ole järkevää muuta kuin silloin, kun sinulta kysytään esimerkiksi paikallista ajokorttia tai huomautetaan rikkinäisestä moottoripyörän vilkusta.

Kuten tässä tarinassa, joskus matkailija voi kaikesta huolimatta joutua lavastetuksi rikokseen tai poliisi voi esimerkiksi väittää hänen olleen liikenneonnettomuuden aiheuttanut osapuoli. Pysy rauhallisena ja yritä saada silminnäkijöistä todistajia.

Ota yhteyttä läheisiisi ja lähimpään Suomen suurlähetystöön, etenkin jos olet matkalla yksin. Ilman tukijoukkoja saatat murtua tunnustamaan tekemättömiäkin asioita, sillä poliisit saattavat luvata, että saat sen jälkeen jatkaa matkaa. Tunnustuksen jälkeen olet kuitenkin entistä pahemmassa pulassa.

Ban Phaphon kylä Etelä-Laosissa on kappale ystävällisintä ja aidointa Indokiinaa.

Laos kärsii heikosta infrastruktuurista. Tieverkosto on riittämätön eikä rautateitä käytännössä ole.

Suhtaudu poliisiin asiallisesti, mutta älä liian alentuvasti. Vaikka olisit syytön, saatat joutua maksamaan sakkoja. Älä kuitenkaan tarjoa lahjusta suoraan poliisille. Jos sinulta vaaditaan rahaa, niin tingi. Kuitin vaatiminen saattaa alentaa korruptiomaksun määrää ja voi parhaassa tapauksessa vapauttaa sakoista kokonaan. Monesti maksaminen on kuitenkin helpoin vaihtoehto, oli sitten syyllinen tai ei.

Valloita maailma ja nauti matkailusta. Suurella todennäköisyydellä reissusi sujuu ilman suurempia ongelmia.